

Α ΔΦΙΕΡΩΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

Βιομηχανία και κατασκευές

Η βιομηχανία και οι κατασκευές αποτελούν βασικούς πυλώνες της ελληνικής οικονομίας, με συνολικά συμμετοχή πάνω από 15% στο ΑΕΠ σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής αυξήθηκε κατά 2,8% το πρώτο εξάμηνο του 2025 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2024, ενώ οι επενδύσεις σε κατασκευές ενισχύθηκαν κατά 4,5%, δείκνοντας την επιστροφή της χώρας σε τροχιά παραγωγικής ενδυνάμωσης.

Η πράσινη μετάβαση επηρεάζει έντονα τη βιομηχανία. Ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών αναφέρει ότι πάνω από το 40% των μελών του έχει προχωρήσει σε επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης και κυκλικής οικονομίας. Παραδείγματα περιλαμβάνουν την αντικατάσταση παλαιών γραμμών παραγωγής με ρομποτικά συστήματα χαμηλής κατανάλωσης και τη χρήση ανακυκλώσιμων υλικών σε κλάδους όπως η τσιμεντοβιομηχανία και η χαλυβουργία. Το υπουργείο Περιβάλλοντος εντάσσει βιομηχανικές εγκαταστάσεις σε προγράμματα του RRF για μείωση εκπομπών, με διαθέσιμους πόρους άνω του 1 δισ. ευρώ.

Η φαρμακοβιομηχανία ξεχωρίζει ως κλάδος στρατηγικής σημασίας. Σύμφωνα με στοιχεία του ΙΟΒΕ, οι εξαγωγές φαρμακευτικών προϊόντων ανήλθαν σε 3,4 δισ. ευρώ το 2024, αντιπροσωπεύοντας πάνω από το 12% των συνολικών εξαγωγών μεταποίησης. Οι ελληνικές φαρμακοβιομηχανίες επενδύουν σε κέντρα έρευνας και παραγωγής βιοτεχνολογίας, αξιοποιώντας και πόρους του Horizon Europe. Η αναβάθμιση αυτή ενισχύει τη θέση της χώρας στον ευρωπαϊκό χάρτη υγείας.

Οι κατασκευές βρίσκονται σε φάση ανάκαμψης ύστερα από μια δεκαετία ύφεσης. Το υπουργείο Υποδομών αναφέρει ότι το 2024 οι δημόσιες επενδύσεις σε έργα ανήλθαν σε 6,2 δισ. ευρώ, με το μεγαλύτερο μέρος να κατευθύνεται σε σιδηροδρομικά δίκτυα, αυτοκινητοδρόμους και έργα ύδρευσης. Σημαντικό μέρος των πόρων προέρχεται από το Ταμείο Ανάκαμψης, το οποίο διαθέτει 2,3 δισ. ευρώ για έργα υποδομών έως το 2026. Μεγάλα εργοτάξια λειτουργούν σε Αττική Οδό, Ε65 και Βόρειο Οδικό Άξονα Κρήτης, δημιουργώντας χιλιάδες θέσεις εργασίας. Η αγορά ακινήτων συνδέεται στενά με τον κλάδο των κατασκευών. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, οι τιμές κατοικιών αυξήθηκαν κατά 11% το 2024, οδηγώντας σε νέα οικοδομική δραστηριότητα. Το πρόγραμμα κοινωνικής απασχόλησης, που θεσμοθετήθηκε το 2025, προβλέπει τη δημιουργία νέων κατοικιών με αντάλλαγμα φορολογικά κίνητρα, ενισχύοντας τη ζήτηση για κατασκευαστικές εταιρείες. Η ΑΑΔΕ, με το σύστημα myProperty, έχει επιταχύνει τη διαδικασία μεταβιβάσεων, διευκολύνοντας τις αγοραπωλησίες.

Η υιοθέτηση νέων τεχνολογιών αλλάζει το τοπίο. Στις βιομηχανίες, η χρήση ρομποτικών βραχιόνων, αισθητήρων IoT και λογισμικού τεχνητής νοημοσύνης για τον έλεγχο γραμμών παραγωγής οδηγεί σε αύξηση της παραγωγικότητας. Στις κατασκευές, η τριδιάστατη εκτύπωση χρησιμοποιείται για προκατασκευασμένα υλικά, ενώ τα drones παρακολουθούν την πρόοδο εργασιών. Το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης έχει ανακοινώσει έργα για τη δημιουργία ψηφιακών διδύμων μεγάλων υποδομών, ώστε να παρακολουθείται η όλη λειτουργία τους σε πραγματικό χρόνο.

Η αναγέννηση της παραγωγής και των υποδομών

Πώς οι επενδύσεις του Ταμείου Ανάκαμψης και οι νέες τεχνολογίες ενισχύουν τον κλάδο

Η χρηματοδότηση παίζει καθοριστικό ρόλο. Η Τράπεζα της Ελλάδος αναφέρει ότι οι εκταμιεύσεις δανείων σε βιομηχανία και κατασκευές αυξήθηκαν κατά 9% το πρώτο εξάμηνο του 2025, με αιχμή τις επενδύσεις σε πράσινη παραγωγή και υποδομές. Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων διοχετεύει πόρους μέσω ειδικών προγραμμάτων για την ενίσχυση μικρομεσαίων επιχειρήσεων του κλάδου, ενώ η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων χρηματοδοτεί έργα υποδομών με δάνεια χαμηλού κόστους.

Η απασχόληση στον κλάδο ανακάμπτει. Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, το 2024 απασχολούνταν περίπου 370.000 εργαζόμενοι στη βιομηχανία και 180.000 στις κατασκευές, αριθμοί αυξημένοι σε σχέση με το 2023. Ο ΟΟΣΑ, στην Employment Outlook 2025, σημειώνει ότι η ζήτηση για τεχνικά επαγγέλματα θα ενισχυθεί, με έμφαση σε ειδικότητες που σχετίζονται με πράσινες τεχνολογίες, ψηφιακό σχεδιασμό και διαχείριση έργων.

Οι διεθνείς αγορές δίνουν ώθηση στην ελληνική βιομηχανία. Οι εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων έφτασαν τα 22 δισ. ευρώ το 2024, σύμφωνα με την Eurostat, με αιχμή το φάρμακο, τα μέταλλα και τα χημικά προϊόντα. Οι ελληνικές κατασκευαστικές εταιρείες δραστηριοποιούνται επίσης σε έργα στα Βαλκάνια και τη Μέση Ανατολή, όπως αναφέρει η Enterprise Greece, ενισχύοντας την εξωστρέφεια του κλάδου.

Η καινοτομία βρίσκεται στο επίκεντρο. Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα συνεργάζονται με επιχειρήσεις σε έργα του Horizon Europe για την ανάπτυξη νέων υλικών, ενεργειακά αποδοτικών τεχνολογιών και εργαλείων αυτοματοποίησης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρει ότι η Ελλάδα συμμετέχει σε 45 έργα που σχετίζονται με τη βιομηχανία και τις κατασκευές την τρέχουσα περίοδο.

Η πρόκληση για τον κλάδο είναι η απορρόπηση μεταξύ κόστους και ανταγωνιστικότητας. Το ΙΟΒΕ, σε πρόσφατη μελέτη του, επισημαίνει ότι οι τιμές ενέργειας και πρώτων υλών εξακολουθούν να αποτελούν σημαντικό εμπόδιο, αν και οι επιδοτήσεις και οι πράσινες επενδύσεις συμβάλλουν στη σταθεροποίησή τους.

Σύμφωνα με στοιχεία του ΙΟΒΕ, οι εξαγωγές φαρμακευτικών προϊόντων ανήλθαν σε 3,4 δισ. ευρώ το 2024, αντιπροσωπεύοντας πάνω από το 12% των συνολικών εξαγωγών μεταποίησης